

Tilburg University

Meer werk voor ons volk

Kaag, H.A.

Published in:
Maandschrift Economie

Publication date:
1937

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Kaag, H. A. (1937). Meer werk voor ons volk: De opening van de Peel-mijnen?. *Maandschrift Economie*, 3(3), 113-115.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ECONOMIE

Tijdschrift voor Algemeen Economische
Bedrijfs-Economische en Sociale Vraagstukken

Derde Jaargang

Aflevering 3

Dec. 1937

Meer werk voor ons volk

De opening van de Peel-mijnen?

door

Prof. H. A. KAAG

De juist opgetreden Regeering begint hare werkzaamheden wel onder zeer moeilijke omstandigheden. Nadat slechts heel kort het bedrijfsleven weer even begon te verademen, is daarin ten gevolge van den ernstigen terugslag in de conjunctuur in de Vereenigde Staten weer stagnatie ingetreden, zoodat in sommige centra het werkloozencijfer zelfs weer iets ligt boven het niveau van het vorige jaar.

Daarbij komt, dat de situatie in Engeland steeds ernstiger begint te worden en dat, indien daar inderdaad een ernstige terugslag in de conjunctuur zou intreden, de gevolgen voor het economisch leven van Nederland veel ingrijpender zouden zijn, dan die, welke voortvloeien uit veranderingen uit de situatie in de Vereenigde Staten. Nog steeds is er dan ook nog geen reden, om het sein „weest op Uw hoede” neer te halen.

Onder deze omstandigheden krijgt het programpunt „meer werk voor ons volk”, waarmee o.a. de verkiezingsstrijd werd gestreden, bijzondere beteekenis, omdat onder die omstandigheden de Overheid een grootere taak toevalt dan in een periode van opgaande conjunctuur het geval zou zijn geweest. De technische voorwaarden voor een program van meer werk zijn in Nederland thans inderdaad niet ongunstig. Wij beschikken over een goed geschoolde arbeidersbevolking, goed geleide en georganiseerde ondernemingen en een overvloed aan kapitaal. Een bedrag aan

rentelooze saldi, zooals thans bij de Nederlandsche Bank uitstaat, is in ons land practisch nooit bereikt. Bovendien is onze valuta-technische positie van dien aard, dat alle ongewenschte schokken daarin heel gemakkelijk kunnen worden opgevangen. Deze situatie geeft aan de Regeering een groote mate van bewegingsvrijheid. Een „meer werk voor ons volk” heeft als voorwaarde, dat de investeeing in het bedrijfsleven, welke na de voorafgaande, lange depressie-periode een groote achterstand vertoonde, en zich juist begon te herstellen, onverzwakt wordt voortgezet. Juist door de daling van tal van prijzen kan dat thans zelfs onder gunstiger voorwaarden plaats vinden dan sedert eenige maanden geleden nog mogelijk zou zijn geweest.

In een tijd als deze is daarvoor het particuliere initiatief echter niet voldoende en zal de Overheid dat particuliere initiatief moeten steunen door risico's te verminderen en meerdere stabiliteit te verzekeren (een groote taak is hier weggelegd op het gebied van de handelspolitieke maatregelen) of wel zelf de investeeing ter hand te nemen. Een politiek van groote werken dient dan ook in versterkt tempo te worden voortgezet.

De mooiste objecten zijn echter wel die, waarvan in de toekomst een behoorlijk rendement kan worden verwacht, maar waarvan de risico's dusdanig zijn, dat vooral in een neergaande conjunctuur het particuliere kapitaal niet in staat is of althans niet bereid is dat risico op zich te nemen.

In dit verband zouden wij de aandacht willen vestigen op de ontginnings-mogelijkheden, welke in betrekking tot de steenkool in het Peel-gebied te verwachten zijn. Op een onlangs gehouden vergadering van het Economisch-Technologisch Instituut aan de R.K. Hoogeschool te Tilburg traden drie inleiders over het steenkolen-vraagstuk op, n.l. oud-minister Ir. M. C. E. Bongaerts, Mr. Dr. W. A. J. M. van Waterschoot van der Gracht en Prof. I. P. de Vooy, waarbij alle drie, zij het langs verschillende wegen tot de conclusie kwamen, dat het gewenscht was reeds nu de noodige voorbereidingen te treffen voor de ontginning van de steenkolenvelden in het Peelgebied, om daardoor tijdig een te verwachten mindere productie en een verminderde werkgelegenheid op te vangen. Deze

conclusie werd nog eens onderstreept door de woorden van Jhr. Mr. Dr. A. van Rijckevorsel, Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant.

Wanneer verschillende deskundigen, afgezien van de huidige conjunctuur-verhoudingen, inderdaad van meening zijn, dat hier een belangrijke investeerings-mogelijkheid aanwezig is, waaraan echter groote risico's zijn verbonden, die het particuliere initiatief thans alleen waarschijnlijk niet zou kunnen dragen, ligt hier voor de Overheid uit het oogpunt van conjunctuur-politiek een als het ware aangewezen arbeidsveld.